

***Equitat i prioritat?* (1991)**

de Derek Parfit

Secció V

[...] Vegem, ara, dues objeccions a la Visió tèl·lica.

Segons la versió més àmplia d'aquesta visió, qualsevol desigualtat és dolenta. És dolent, per exemple, que algunes persones tinguin vista i d'altres siguin cegues. Per tant, tindriem una raó per llevar, si poguéssim, un ull a algunes de les persones que tenen vista i donar-lo a les persones cegues. Pugui semblar aquest fet una conclusió horrorosa.

Si els igualitaristes volen evitar aquesta conclusió, podrien afirmar que la seva visió només s'aplica a la desigualtat de recursos. Però —com diu Nozick— una restricció així pot ser difícil d'explicar. Si la desigualtat natural és dolenta per si mateixa, per què no ho seria també la desigualtat entre els que tenen vista i els que són cecs?

Hem de sentir horror d'aquesta conclusió? Per deixar de banda algunes complicacions irrelevants, purificarem l'exemple. Suposem que, després d'un canvi genètic, les persones neixen d'ara endavant com a bessons, un dels quals sempre és cec. I suposem que, com a política universal, s'efectuen operacions després de cada naixement, en les quals un ull del bessó amb vista és trasplantat al seu germà cec. Això seria una redistribució forçada, ja que els nadons no poden donar el seu consentiment. Però em sento inclinat a creure que una política així estaria justificada.

Alguns de nosaltres podem no estar-hi d'acord. Podem creure que les persones tenen drets a mantenir els òrgans amb què han nascut. Però aquesta creença no ens donaria motius per rebutjar la Visió tèl·lica. Els igualitaristes podrien estar d'acord que l'Estat no hauria de redistribuir òrgans. Ja que no creuen que la igualtat sigui l'únic valor, podrien pensar que, en aquest exemple, un altre principi té més pes. La seva creença seria només que, si tots tinguéssim un ull, això seria d'alguna manera millor que si la meitat de nosaltres tinguéssim dos ulls, i l'altra meitat no en tingués cap. No només no es tracta d'una monstruositat, sinó que aquesta creença és clarament certa. Si tothom tingués un ull, seria molt millor per a les persones que d'altra manera serien cegues.

Una segona objecció més seriosa: Si la desigualtat és dolenta, la seva desaparició ha de representar d'alguna manera un canvi a millor, tant se val com aquest canvi es produeixi. Suposem que aquells que estan millor situats pateixen algun infortuni, de manera que esdevenen tan mal situats com tots els altres. Atès que aquests esdeveniments eliminarien la desigualtat; segons la Visió tèl·lica, haurien de ser d'alguna manera benvinguts, tot i que serien pitjors per a algunes persones, i no serien millors per a ningú. Aquesta implicació

sembla, per a molts, força absurda. Anomeno aquesta objecció l'objecció de l'anivellament a la baixa.

Considerem, primer, aquells igualitaristes que lamenten les desigualtats en les nostres dotacions naturals. Segons la seva visió, seria d'alguna manera millor si eliminéssim els ulls dels que tenen vista, no per donar-los als cecs, sinó simplement per fer que els que sí que tenen vista es quedessin cecs. Això seria, d'alguna manera, millor fins i tot si no fos millor per als cecs. Potser això ens costaria de creure. Els igualitaris evitarien aquesta forma de l'objecció si el que consideren dolent és només la desigualtat de recursos. Però han d'admetre que, segons la seva visió, seria d'alguna manera millor si, en algun desastre natural, aquells que estan millor situats perdessin tots els seus recursos addicionals, de manera que aquest fet no beneficiés ningú. Pugui aquesta conclusió semblar gairebé inversemblant.

Val la pena repetir que, per criticar els igualitaris apel·lant a l'objecció de l'anivellament a la baixa, no n'hi ha prou a afirmar que seria erroni produir la igualtat mitjançant l'anivellament a la baixa. Com hem vist, ja que són pluralistes, els igualitaris tèl·lics podrien acceptar aquesta afirmació. La nostra objecció ha de ser que, si aconseguim la igualtat mitjançant l'anivellament a la baixa, no hi ha res de bo en aquest fet. I hem de reclamar que, si algun desastre natural fa que tothom estigui situat igual de malament, això de cap manera és una bona notícia. Aquestes afirmacions contradiuen la Visió igualitarista tèl·lica, fins i tot en la seva forma pluralista.

Tornarem a l'anivellament a la baixa. Ara, el punt a notar és que, segons una Visió deontològica, podem evitar totes les formes d'aquesta objecció. Si som igualitaristes deontològics, no creiem que la desigualtat sigui dolenta, per tant, no estem obligats a admetre que, segons la nostra visió, seria d'alguna manera millor si la desigualtat es destruís mitjançant l'anivellament a la baixa. Podem creure que tenim una raó per eliminar la desigualtat només quan —i només perquè— la nostra manera de fer-ho beneficiï les persones que estan situades pitjor. O podríem creure que, quan algunes persones estan pitjor situades que altres —sense culpa ni elecció pròpia— tenen un dret especial per ser elevades al nivell dels altres, però no tenen cap dret que els altres siguin reduïts al seu nivell. [...]

—Derek Parfit, *Equality and priority?* (1991), secció V
Traducció d'Àlex Agustí-Polis.

Referències

Parfit, Derek (1995). *Equality and priority?*
Department of Philosophy, University of Kansas, p. 42.